

Iskola a kertben

Tágas kert, üde zöld pázsit, rendezett utak és színes virágok. A délutáni nap szeliden szűrődik át a diófa malakhitszinü lombjain és fönt, nagyon magasan, az ég vidám kékje domborul. A diófa alatt hatalmas földgömb pöffeszkedik kék tengereivel és zeg-zugos kontinenseivel. És a földgömb körül, sárga székeken leánysereg üldögél. A tanítónő előbb magyaráz, aztán kiszólit egy pirosképü kislányt:

— Irénke, mondjad el nekünk Amerika államait!

Irénke elkezd csicseregni és recitálja szép sorjában az államokat, a fővárosokat. Közben partnere akad: a diófán megszólit egy apró madár és versenyt fujja vele a délutáni leckét. De ugy látszik, egyikük sem zavarja a másikat, sőt Jolánka, akit a föntnevezett államok fölsorolójának folytatására szólítottak ki, nyugodtan mondja tovább, mint a vízfolyás:

— Argentina. Argentina fő-

városa Buenos-Ayres, vagyis jó levegő . . .

Az olvasó fölsóhajt és bizonytalant gondolja, hogy mindez egy boldogabb világban, talán Angliában, tényleg így lehet. Pedig a kerti iskola itt van Budapesten, a legrosszabb levegőjü fővárosban, ahol a gyárak egyenesen a legsűrűbben lakott városrészek számára gyártják a füstöt és fekete kormot. A sokszor megénekelt Csikágó nevü városnegyed közelében, terül el a főváros kerti iskolája, amely az aréna-uti városi iskolával kapcsolatos. Négy esztendő óta működik és most már száztizenkét tanulója van, de jövőre kétszázötven pesti leány részesülhet már abban a boldogságban, hogy nem kell szomorú, nehéz levegőjü szobákban gubbasztania. Néhány tanterem, egy nagy ebédlő és egy három hold nagyságu kert az iskola egész területe. A kisleány, aki elemi iskoláit elvégezte, ebben a kertben tölt négy esztendőt ugyszólván reggeltől estig. Mert a kerti iskola berendezése olyan, hogy a gyermek reggel nyolettől este hatig egyfolytá-

ban tanárnői társaságában tölti az időt. Természetesen ez a program nem jelent tíz órai munkát. Közben játék, séta, pihenés, reggeli, ebéd és uzsonna, leketanulás, keréskedés, torna és tennisz van szépen elosztva. A játék, séta, leketanulás és még a pihenés is szabadban történik. Télen például ebéd után jól bepolyálva egy óráig sütkéreznek a napos helyre! A nyugvószekben a kisleányok szánkázás, ródlizás is van bőven. Az egyik kőfalba illesztve vagy huszonöt fekete tábla sorakozik egymás mellett: a tanulók a napos déli időben is itt végezik a számtani feladatokat . . .

*

Sziklay Adolf igazgató magyarázza a tantervet:

A négy osztály tökéletesen megfelel a négy polgárinak, azzal a különbséggel, hogy itt sokkal több anyagot végezhetünk. Itt minden a tantervet szolgálja, még a kert növényzete is olyan, hogy meg tudjuk mutatni az összes növényeket, amelyekről a könyvben szó van. Azt szokták mondani, hogy ez a gazdagok iskolája. Igaz, hogy akik

itt ebédelnek és itt töltik az egész napot, zongora és francia leckével együtt 680 koronát fizetnek. De aki husz koronát fizet és nem ebédel itt, az már növendéke lehet az iskolának. És nem kell idegen nyelvű oktatás, zongoratanítás, sőt mondhatnám orvos sem. Nálunk a legritkább a betegség és a gyermekek örömmel járnak az iskolába.

Valóban, a kerti iskola, ha nem is a legszegényebbek számára készült, nagyon dicséretes alkotása a fővárosnak. Már csak azért is, mert igen kitűnően bevált és egy garast sem fizet rá a város.

*

A kertben minden növendéknek külön kis kertecskéje van. Csupa szegfű, árvácska ez a kis földszáv. Mellette a szemléltető veteményes kert: buza, rozs, repce és árpa sorakozik egymás mellé. A pesti gyermek számára valamennyi szenzáció. A pázsiton virít a pünkösdi rózsza, a bejáratnál óriási hálók között teniszjátékot játszik négy kisleány. Négy filagóriában javában folyik a tanítás és leketanulás: a gyerekek még esőben is kint lehetnek a lugasokban.

Letelepedünk egy kerti padon, ahol különben egy asztalnál francia óra folyik. A tanítónő egysorban ül a leányokkal, akik csillogó szemmel, táguló tüdővel szivják a friss levegőt.

— Dit moi Elza, qui était Chateaubriand?

Elza kedvesen mosolyog és hibátlanul mondja:

— Chateaubriand était un grand écrivaine, il a vecu . . .

Két perc múlva már Victor Hugóról van szó és a nagy romantikus regényeit, a regények vázlatos tartalmát sorolja föl valaki. Tizenhárom éves gyermekektől valóban meglepő és szép dolog ez. De lehet-e ezen csodálkozni, mikor itt nincs egyetlen kedvetlen és sápadt arc sem. Lehet-e csodálkozni, mikor a feketerigó leröppen bizalmasan a fáról és két lépésnyiről hallgatja a verset, amelyet Chateaubriand írt franciául . . .